

PROFESOR

ili, kako vreme prolazi, sve sam sigurniji da je baš to, to nešto malo drugačije, ono što nam svima koji smo ga poznavali najviše nedostaje...¹

Pripala mi je čast da kažem nekoliko reči o profesoru Momiroviću i njegovoj saradnji sa nama, njegovim mlađim saradnicima. Kažem njegovim, jer to je reč koja najbolje opisuje njegov odnos pun pažnje, brige i uvažavanja prema nama. Karakterističan je bio njegov stav, kojim je sagovornika stavljao u poziciju sebi ravnog, bez obzira kolika je realna razlika u znanju postojala. Njegov trud i zalaganje da nam nešto objasni, pa makar to bilo i n-ti put, da se izrazim tim matematičkim jezikom koji je Profesor voleo, bili su praktično neiscrpni. U dijalogu je vrlo lako, na sebi svojstven, duhovit način umeo da prizna i sopstvenu grešku, demistifikujući sopstvenu poziciju i znanje, koje je želeo da nam prenese.

U leto 2001. godine služio sam vojsku kod profesora Momirovića. Kažem, služio kod Profesora, jer se, naravno, Profesor potrudio da i ja budem uključen u jedan tadašnji vojni projekat koji je on vodio, a samim tim sam i prebačen u kasarnu, nedaleko od njegove kuće na Kosmaju.

Jednog popodneva, u pauzi između svih silnih analiza koje smo radili, Profesor je otpočeo partiju šaha protiv računara. I tada, na moje oči, i veliko zaprepašćenje, Profesor je za nekoliko minuta, uz smeh na poteze računara, dobio partiju. I sam sam mnogo puta igrao šah protiv računara, ali nikada, ponavljam, nikada, nisam došao ni do remija, a kamoli do tako lake pobede, u kojoj bih se još i podsmevao računaru na njegovoj gluposti. Požalio sam se Profesoru na svoju nemoć pred

¹ Ovaj tekst je aproksimacija nekrologa koji je održao Aleksandar Zorić na **komemoraciji posvećenoj profesoru Konstantinu Momiroviću, na Filozofskom fakultetu u Beogradu, 21. aprila 2004.** Sa čvrstom verom da te reči, nezavisno od njihove evidentne poetske dimenzije, istovremeno predstavljaju i prilično preciznu deskripciju "kognitivnih i konativnih karakteristika" profesora Momirovića a možda i kvintesenciju njegovog karaktera, zamolila sam Aleksandra Zorića da ih rekonstruiše, na čemu sam mu veoma zahvalna (L. Kron).

mašinom i zatražio pomoć i objašnjenje tako lake pobede koju mi je demonstrirao.

Profesor je često započinjao svoja objašnjenja rečima „Vi znate“, rečima koja su upućivala da vam on zapravo ništa ne objašnjava, već vas samo podseća na ono što ste vi trenutno smetnuli sa uma. Tako je bilo i toga puta: „Vi znate, da postoje dva načina igranja šaha, pozicioni, gde na zamišljeni potez protivnika vi odigrate potez, zatim on, pa vi i tako dalje.“ Brže bolje sam ga prekinuo, rekavši mu da upravo tako i igram šah, i da me taj sistem nije daleko doveo. „Pa da, računar je brži od vas i u toj zamišljenoj pozicionoj igri, pre ili kasnije vas pobedi. I naravno“, nastavio je Profesor, „postoji taj drugi način po kome ne treba da igrate poziciono, već malo drugačije.“ Bio sam zbunjen negativnom i meni nedovoljnom definicijom tog dobitnog drugog načina, te sam zatražio objašnjenje. Ali, dobio sam isti odgovor. Sada već kroz zajednički smeh: „Pa tako, malo drugačije“. Bilo je to prvi, i mislim i jedini put da Profesor nije imao dodatnih reči, primera, slikovitih objašnjenja tehničkom grafitnom olovkom po papiru.

I sada, kada bi trebalo da kažem nešto o Profesoru, na pamet mi ne padaju bolje reči do njegovih. Zaista, već sada mogu reći da sam sreo ne previše, ali dovoljno, i dobrih, i dobronamernih, i pametnih, i duhovitih, i sposobnih ljudi, ali za razliku od svih profesor Momirović je bio „malo drugačiji“. Drugačiji baš na taj teško objašnjiv način onima koji nisu imali tu čast da ga upoznaju. A sada kako vreme prolazi, sve sam sigurniji da je baš to, to nešto malo drugačije, ono što nam svima koji smo ga poznavali najviše nedostaje.

Aleksandar Zorić